

Név:.....Osztály:.....Dátum:.....

Rendelkezésre álló idő: 45 perc**Elérhető pontszám: 45 pont****Nógrádi vártúrák- Jelvénytérző túramozgalom****1 Tisztelt Túratárs!**

Örülünk, hogy túramozgalmunk felkeltette érdeklődésedet, és vállalkozol arra, hogy teljesítsd annak feltételeit. Nógrád megyében az Északi-középhegység három tagja, a Mátra, a Cserhát és a Börzsöny szebbnél szebb tájai kínálnak kiapadhatatlan lehetőséget a gyalogos és a kerékpáros turizmus számára. A sok geológiai érdekességen kívül számos múltat idéző váromot kereshetünk fel. A Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség átdolgozta az eddig is méltán népszerű

„Nógrádi vártúrák” túramozgalom igazolófüzetét, és az eddigittől eltérően a sikeresen teljesítőket a Nógrád várának romját bemutató kítűzővel jutalmazza. Abban a reményben bocsátjuk útjára régi-új túra- mozgalmunkat, hogy változatlanul sokan vállalkoznak a teljesítésére, s szép élményekkel gazdagodva, sok különlegességet, érdekességet megismerve térnek majd haza a nógrádi várakat felkereső túráikról. Kellemes időtöltést, jó túrázást kívánunk!

2 A teljesítés feltételei

A túramozgalom nyílt, bárki csatlakozhat. A várak helyszínei gyalogosan, kerékpárral vagy gépjárművel egyaránt felkereshetők. A teljesítés akkor fogadható el, ha az ajánlott 16 nógrádi vár közül legalább 8-at felkerestél, s ezt az igazolófüzetben pecséttel is igazolod a várhoz leg- közelebb eső település nevét tartalmazó bélyegzővel (posta, bolt, vendéglátó, országos Kék-túra, vasút, iskola stb.) vagy a helyszínen készített fotóval. Az igazolófüzetet a Nógrád Megyei Természetbarát Szövetségnél szerezheted be csütörtökönként 16.00 és 17.30 között a megyei sporthivatal székházában, vagy megrendelheted a szövetség címén (3100 Salgótarján, Jászó út 2.). A teljesítést követően ide kell eljuttatni az igazolófüzetet, a befizetés tényét igazoló csekket vagy annak másolatát. Ezeket az értékelés után a kítűzővel együtt visszajuttatjuk tulajdonosának.

3 HASZNOS VÁRA (CSERTERI VÁR)

A nyugati Mátra lábához települt Hasznos község határában emelkedő sziklafal ormára épült vár egykoron a szomszédos Ágasvárral és Óvárral együtt a Mátrán átvezető fontos hadiutat védte. A téglalap alaprajzú várat a XV. század elején építették. 1552-ben ellenállás nélkül került a török kezére. A későbbiekben többször is gazdát cserélt. A XVII. század folyamán már romos állapotban volt. A palotaépület falainak maradványai helyenként a 8-10 méteres magasságot is elérik.

HOLLÓKŐ

A vár az 1242-es tatárjárást követően épült. A szabálytalan alaprajzú belsőtoronyos vár az évszázadok során többször gazdát cserélt. Történetének legmozgalmasabb szakasza a török időkre esik. 1552-ben Ali budai pasa sorra elfoglalta a felvidéki várakat, 41 évig lengett a lófarkas lobogó a hollókői vár fókán. Visszafoglalását követően 70 évig szolgált magyar végvárként, de ezt követően újra a törökök kezére került. Véglegesen Sobieski János lengyel király hadai szabadították fel 1683-ban. A Rákóczi-szabadságharcot követően több magyar várhoz hasonlóan a Habsburgok Hollókőt is leromboltatták.

NÓGRÁD VÁRA

Nógrád megye névadó vára nevében szláv eredetű őriz (Novigrád = Újvár). Oklevelekkel is bizonyított, hogy ez a megye legrégebbi vára, amely a X. században épült. Kezdetben a megyében fekvő királyi birtokok központja volt, majd hosszú időn át püspöki birtokként szerepelt. Később többször is gazdát cserélt. 1544-ben Mehmed budai pasa harc nélkül elfoglalta a várat. A mintegy 50 évig török kézen lévő várat Pálffy Miklós foglalta vissza, de később újra a törökök birtokába jutott. 1685-ben villámcsapás érte a lőportornyot, és a robbanás, valamint a keletkezett tűz súlyos károkat okozott a várban. A falmaradványok közül az öregtorony mintegy 3 emelet magasságba emelkedik.

SZANDAVÁR

A kettős kúpú Szanda-hegy 545 méteres vulkanikus magaslatán emeltették a XIII. században. Különböző főúri családok birtokolták a környék falvaival együtt. Hadászati jelentőségre csak a török időkben tett szert. 1548-ban a nógrádi bég megostromolta, s a gyenge erővel védett vár a törökök kezére került. Horváth Bertalan foglalta vissza vitézeivel, leromboltatta és felgyújtotta, hogy ne kerüljön többé idegen kézre.

SALGÓVÁR

A Salgótarján közelében emelkedő 625 m-es bazalt- csúcson álló vár története során többször cserélt gazdát. 1554-ben Kara Hamza, a fekete bég csellel elfoglalta, és 39 évig birtokolta. 1593-ban a 15 éves háború egyik hadjárata során foglalták vissza a töröktől. E harcokban Balassi Bálint is vitézkedett, és a vár a visszafoglalását követően rövid ideig a birtokába került. 1845. június 11-én Petőfi Sándor is felkereste, amiről útinaplójában is megemlékezett. A környék fölé magasodó várromról csodálatos körpanoráma tárul elénk.

SZÉCSÉNY VÁRA

Építtetését 1334-ben kezdte meg Zsigmond király országbírája, Szécsényi Ferenc. Hosszú időn át a Fel- vidék egyik védőbástyája volt. Jelentősebb szerepre a török időkben tett szert. 1552-ben Ali budai pasa nagy erővel felvonuló serege elfoglalta. A közel 40 évig tartó török uralom után Pálffy Miklós hadai foglalták vissza. 1663-ban a török újra elfoglalta, és 20 évig birtokolta. Ezt követően Sobieski János lengyel király szerezte vissza. Mára csupán néhány falmaradvány, egy kerek bástya és egy szögletes torony őrzi a vár emlékét. A vár alatti réten, a Borjúpáston tartották 1705-ben a Rákóczi-szabadságharc szécsényi országgyűlését.

1.feladat: Nógrádi vártúrák

Sorolj fel HÁROM olyan helyet, ahol pecsétet lehet szerezni az igazolófüzetbe!

.....

2. feladat: Nógrádi vártúrák

Húzd alá a szövegben azt a levélcímet, ahol megrendelheted az igazolófüzetet!

3. feladat: Nógrádi vártúrák

Melyik vár szabálytalan alaprajzú? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Hasznos vára
- B) Hollókő vára
- C) Nógrád vára
- D) Salgóvár

4. feladat: Nógrádi vártúrák

Mely várak visszafoglalása volt Pálffy Miklós érdeme? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Hasznos és Salgó
- B) Nógrád és Salgó
- C) Salgó és Szécsény
- D) Nógrád és Szécsény

5. feladat: Nógrádi vártúrák

Számozással állítsd sorrendbe az alábbi várakat az építésük időpontja alapján! 1-essel jelöld a legrégebbit!

- ___ Szandavár
- ___ Szécsény vára
- ___ Nógrád vára
- ___ Hasznos vára

6. feladat: Nógrádi vártúrák

Mi lehetett a szécsényi országgyűlés helyszínét adó Borjúpást eredeti jelentése, rendeltetése?

Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) vívóterem
- B) marhalegelő
- C) istálló
- D) harcmező

7. feladat: Nógrádi vártúrák

Miért romboltatták le a Rákóczi-szabadságharcot követően Hollókőt a Habsburgok?

.....

8. feladat: Nógrádi vártúrák

Melyik várral kapcsolatban olvastál magyar költőkről is? Kik ők?

A vár: .....

A költők: .....

9. feladat: Nógrádi vártúrák

Mi a szöveg első részének műfaja? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) felhívás
- B) levél
- C) novella
- D) riport

10. feladat: Nógrádi vártúrák

Mi jellemzi a várbemutatók megfogalmazását, stílusát? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Humor, jókedv.
- B) Költőiség és fennkölttség.
- C) Olvasmányosság, fordulatok.
- D) Tömörség és tényszerűség.

11. feladat: Nógrádi vártúrák

Mire utal az a gyakran ismételt mondat, hogy a várak gyakran gazdát cseréltek? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) A püspökségnek adta a király a földet.
- B) Adták-vették a várakat.
- C) Gyakran eladományozták azokat.
- D) Más-más csapatok vették be a várakat.

12. feladat: Nógrádi vártúrák

Mi a közös a cserterti várban, Ágasvárban és Óvárban?

.....

Művészetek Palotája

Jegypértékesítés

Művészetek Palotája jegypénztára

1095 Budapest IX., Komor Marcell u. 1.
Tel.: (1) 555-3300, 555-3301
Nyitva: hétfő–péntek 13–18 óráig,
szombat, vasárnap 10–18 óráig,
előadások napján az előadások végéig.

A Concert & Media Kft. Jegyirodái

1061 Budapest VI., Jókai tér 9.
Tel.: (1) 374-3026
Nyitva: hétfő–péntek 11–19 óráig,
szombat, vasárnap 13–19 óráig.
1091 Budapest IX., Üllői út 11-13.
Tel.: (1) 455-9000
Nyitva: hétfő–péntek 10–18 óráig.
1145 Budapest XIV., Torontál u. 30.
Tel.: (1) 222-1313
Nyitva: hétfő–csütörtök 9–16 óráig,
péntek 9–14 óráig.

Nagymező Jegyiroda

1065 Budapest VI., Nagymező u. 19.
Tel.: (1) 302-3841
Nyitva: hétfő–péntek 10-19 óráig.

A Zeneakadémia jegypénztára

1061 Budapest VI., Liszt Ferenc tér 8.
Tel.: (1) 342-0179
Nyitva: hétfő–péntek 10–20 óráig,
szombat, vasárnap 14–20 óráig.

Cultur Comfort Központi Jegyiroda

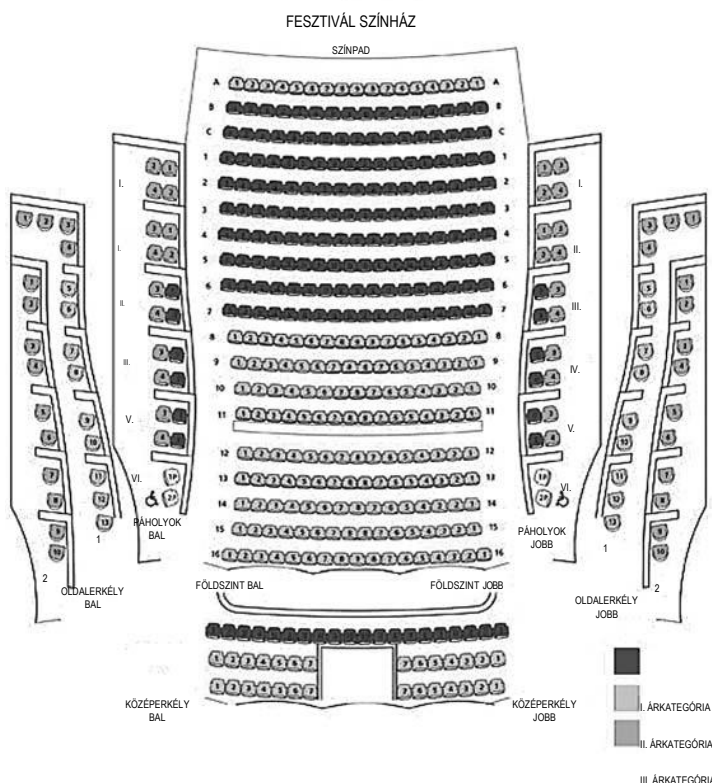
1061 Budapest VI., Paulay Ede u. 31.
Tel.: (1) 322-0000, (1) 322-0101
Nyitva: hétfő–péntek 9–18 óráig.

Ticket Express Jegyiroda

1061 Budapest VI., Andrassy út 18.
Tel.: (1) 312-0000
Nyitva: hétfő–péntek 10–18.30 óráig,
szombat 10–15 óráig.

Broadway Jegyiroda

1136 Budapest XIII., Hollán E. u. 10.
Tel.: (1) 320-4830
Nyitva: hétfő–péntek 11–18 óráig.

Könyváruházak

Budapest: Árkád, Budai Skála, Campona, Csepel Plaza, Duna Plaza, Europark, Mammut II., Pólus Center, Westend bevásárlóközpontok
Könyvpalota (VII., Rákóczi út 12.),
Bartók Béla Könyvesbolt (XI., Bartók Béla út 25.)
Batthyány Könyvesbolt (I., Batthyány tér 5–6.)
Stúdió Könyvesbolt (V., Váci u. 22.)
Stop-Shop Könyvesbolt (II., Hűvösvölgyi út 138.)
Budaörs (Kinizsi u. 1–3.)
Kecskemét (Dunaföldvári út 2.)
Szeged (Jókai u. 1.)
Székesfehérvár (Rákóczi út 3–5.)
Veszprém (Dornyai B. u. 4.)

Valamint további ismert jegyirodák.

Online: <http://www.jegyelado.hu>, a <http://www.mupa.hu> weboldaltól közvetlen linkkel is.

1. feladat: Művészetek Palotája

A Concert & Media Kft.-nek hány jegyirodájában lehet jegyeket vásárolni a Művészetek Palotája előadásaira? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

2. feladat: Művészetek Palotája

Az alábbiak közül melyik jegyiroda tart nyitva legtovább? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) A Concert & Media Kft. Jókai téri irodája.
- B) A Zeneakadémiajegypénztára.
- C) A Nagymező Jegyiroda.
- D) A Ticket Express Jegyiroda.

3. feladat: Művészetek Palotája

Sorolj fel legalább HÁROM olyan vidéki várost, ahol jegyeket lehet vásárolni a Művészetek Palotája programjaira!

.....
.....

4. feladat: Művészetek Palotája

Melyik KÉT internetes oldalon lehet jegyet vásárolni?

.....
.....

5. feladat: Művészetek Palotája

Milyen segítséget nyújt a mellékelt ábra a jegyvásárlásban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Innen lehet online jegyet rendelni.
- B) Segít kiválasztani a megfelelő helyet.
- C) Semmilyen, csak dekorációs szerepe van.
- D) Feltünteti a jegypénztár helyét.

6. feladat: Művészetek Palotája

Jelöld a szövegben aláhúzással azt a szövegrészt, amely arra utal, hogy a jegypénztárak listája nem teljes!

7. feladat: Művészetek Palotája

Kiknek készült ez a szórólap? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

Azoknak, akik...

- A) a Művészetek Palotájában dolgoznak.
- B) jegyértékesítéssel foglalkoznak.
- C) jegyet szeretnének venni egy előadásra.
- D) a Művészetek Palotája programjait szeretnék megismerni.

8. feladat: Művészetek Palotája

Mi az oldal célja? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) kedvcsinálás
- B) szórakoztatás
- C) információnyújtás
- D) bemutatkozás

A cuki

A cukrászdát a legritkább esetben mondtuk cukrászdának, legfeljebb akkor, ha nagyon el akartuk magyarázni, hol lehet fagyit (fagyaltot) és friss sütit (süteményt) kapni. Egymás között csakis cukinak hívtuk: „Megyek a cukiba.” A cukrászda szóban volt valami hivatalosan fenyegető, mintha az onnan kihozott fagyit csak helybenjárás közben lehetne elnyalni.

*

A cukiban hűvösen édes és meleg levegő keveredett egymással. Amíg a bal orrlíkam hideg, addig a jobb meleg levegőt szippantott magába. És ezt csakis a cukiban tehettem. A melege fagyigépből, a hideg a fagyiból áradt. A fagyigép állt elsőik között azon a helyen, ahol a gondolataimra csomót kötő dolgokat tartottam. Mert a fagyigép akkor egy olyan gép, amely melegít, és eközben fagyaszt; képes magában különválasztani a hideget és a meleget. Elég jó eszű gyerekek tudtam magam, de hogy még én sem bírtam magamon belül különválasztani a hideget és a meleget, a fagyigép tiszteletre méltó intelligenciájára utalt.

*

Ha beléptem a cukiba, a fagyipult szellőzőrésein át megvillant a fagyigép fémesen ragyogó teste. Megborzongtam: ott van ő, aki szétválasztja a hideget és a meleget. Kempelen Farkas sakkozógépe elbújhatott mögöttem. A sakkozás csak logika, de a hideg és a meleg szétválasztása már valami. Sakkozni akárki tud, de hogy a benne lévő hőmezőt kettéoszsa, erre csak a fagyigép képes.

*

A fagyaltos két méretben adott fagyaltot. Hogy ki eszik a drágább, nagyobb gombócból, és ki az olcsóbból, a gyerekek mindennapjainak fontos eseménye, ahogy a legtöbb fagyaltgombócot evőknek is kitüntetett szerepük volt ebben a közösségben.

*

Gombócból két méretet adott, a forintosat és a felét, a filléreset. Kicsiből mindig csak egyet kértek, soha nem két kicsit, akkor már inkább egy nagyot. Aki kicsit kért, szóltanul ette. Aki nagyot, közben be nem állt a szája. Mindig mindenki mindenkiről tudni akarta, hogy hányasat evett. A csúcstartók kísérletileg kontyként fölrakott fagyaltrúddal jöttek ki a cukiból, ők voltak azok, akik előtte hónapokig csak filléres fagyit ettek.

*

A cukiban sötét volt, ami érthető, mert odakint a világoson gyorsan elolvadt a fagy. A cuki pontosan beleilleszkedett a tanulmányaimba, hisz a világegyetemben is hideg és sötét van. Tehát, gondoltam, a világegyetemben máshol is kell fagyaltot lennie.

*

A friss tölcsérnek megvolt az a jó tulajdonsága, hogy bár szárazabb volt azoknál, amelyek a raktárban meghókadtak, és magukba szívták a levegő páráját, mégis később áztak át a bambán fagyaltozók kezében. Az ízkülönbségről nem is beszélve. A puha tölcséreket általában azok ették meg, akik nem bírták kivárni az igazifagyiszezon kezdetét, és március 15-i ünnepség után a cukiban kötöttek ki. S hogy a cukrász némiképp mentse a helyzetet, bogarat ültetett a fülükbe, mikor minden harmadik vendégtől megkérdezte, hogy mit gondol, vajon Petőfi szerette-e a fagyit, és ha igen, mi volt a kedvence. A kérdés persze csak egy szezonkezdetet bírt ki, a következő évre már megszületett a magyarázat, hogy pediglen Petőfi Sándor nem evett fagyit, lévén hős volt, s milyen hős az, aki csak úgy fagyizgat.

1. feladat: A cuki

„Ha beléptem a cukiba, a fagyipult szellőzőrésein át megvillant a fagyigép fémesen ragyogó teste.

Megborzongtam: ott van ő, aki szétválasztja a hideget és meleget.” Miért borzongott meg a történet elbeszélője?

Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Mert hideg volt a cukiban, fázott.
- B) Mert sötét volt a cukiban, megrémült.
- C) Mert hangos volt a gép, megijedt.
- D) Mert csodálta a gépet, lenyűgözte az.

2. feladat: A cuki

Az alábbi szavak közül melyiknek a jelentése áll legközelebb a szövegbeli „meghókad” szóéhoz? Satírozd be

a helyes válasz betűjelét!

- A) átázott
- B) bepenészedett
- C) beporosodott
- D) kiszáradt

3. feladat: A cuki

Melyik IGAZ, illetve melyik HAMIS az alábbi állítások közül? Válaszodat a megfelelő kezdő- betű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Két méretben lehetett kapni fagyit:		
a kisebb volt a filléres, a nagyobb a forintos.	☐	☐
Csak aki nagyot vett, az akarta tudni a többiről, hogy mekkora fagyit eszik.	☐	☐
A csúcstartók a nagy fagyievés után hónapokig kontyban hordták a hajukat.	☐	☐
A csúcstartók a nagy fagyievés előtti napon két kicsit kértek, nem egy nagyot.	☐	☐
Aki kicsit kért, az szótlanul nyalta a fagyit, míg aki nagyot, az beszélt közben.	☐	☐

4. feladat: A cuki

Miért nem helyes a főszereplő érvelése?

„A cukiban sötét volt, ami érthető, mert odakint a világosan gyorsan elolvadt a fagyi.”

.....

.....

5. feladat: A cuki

Miért nem áll be a „nagyot evők” szája? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Mert ők a csúcstartók.
- B) Mert azt akarták, továbbtartson a fagyijuk.
- C) Mert azzal kérkedtek, hogy többet ehetnek.
- D) Mert velük kivételezett a cukis.

6. feladat: A cuki

Milyen tölcésrés fagylaltot ettek általában azok, akik március 15-én fagylaltoztak?

.....

7. feladat: A cuki

Az alábbiak közül melyikre vonatkozik az a szövegbeli fordulat, hogy a cukrász „bogarat ülte- tett a fülükbe”?

Satírozd be a helyes válasz betűjelét! A cukrász...

- A) Petőfi Sándorral kapcsolatos kérdéseket tett fel nekik.
- B) olyan kérdéseket tett fel nekik, hogy elgondolkodjanak az élet dolgain.
- C) szenvedélyes bogárgyűjtő volt.
- D) Petőfi példájával akarta vásárlásra bírni őket.

8. feladat: A cuki

A szöveg szándéka az, hogy fogalmazásmódja hasonlítson a diákok beszédére. Szerinted sikerült? Válaszodat a szövegből hozott példák alapján indokold meg!

.....

.....

.....

9.feladat: A cuki

Az iskolában néhányan a történet címéről beszélgetnek. Melyikük véleménye téves a szöveg címválasztására? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Balázs: Szerintem nem jó a cím, én valami hosszabbat választanék, mert ebből nem derül ki még semmi. A címet úgyis elolvassa az ember, és annak alapján dönt, akkor pedig miért ne adjunk hosszabb címet, mert így több esély van arra, hogy elolvassa valaki utána a szöveget.
- B) Csaba: A címválasztás szerintem jó, mert rövid és figyelemfelkeltő. A cím alapján mindenkinek eszébe jut a cukrászda rövidítése, és emellett a cuki aranyosat is jelenthetne.
- C) Magdi: Jó ez, de én adnék neki egy alcímet, amely hosszabb. Mondjuk idéznék egy izgalmas és figyelemfelkeltő vagy a szövegre jellemző mondatot. Vagy becsapós címet adnék, amely után kiderülne, hogy mégis másról szól a szöveg. A cuki így magában túl rövid cím. És túl sok mindent jelenthet.
- D) Kata: Nem jó, épp ezért azt hiszem, én inkább egy másik címet adnék ennek a szövegnek. A cukinak semmi köze a szöveg tartalmához, úgyhogy nem értem, hogy a szerző miért ezt a címet adta.